

SODOBNI PLES PRI POUKU

GLASBENE UMETNOSTI

MAŠA VELER

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
masa.veler@student.um.si

Poglavje raziskuje pomen plesa v izobraževalnem procesu in njegove učinke na razumevanje glasbenih konceptov, integracijo v glasbene predstave in interdisciplinarne učne načrte. Plesna vzgoja spodbuja angažiranost, razvija kritično in ustvarjalno mišljenje ter omogoča globlje razumevanje glasbenih vsebin, čeprav je pogosto zanemarjena zaradi omejenih virov in podpore. Raziskave (Fegley, 2010; Sears, 2012; Lau in Grieshaber, 2018) poudarjajo vlogo plesa kot učinkovitega pripovednega in ustvarjalnega orodja, ki spodbuja celostno učenje in povezuje različne discipline. Integracija plesa v glasbene predstave omogoča bogatejšo interpretacijo in čustveno poglobitev, interdisciplinarni pristopi pa zagotavljajo enakovredno obravnavo plesa in drugih področij. Kljub izzivom rezultati kažejo, da ples bistveno prispeva k izobraževalnemu okolju, pri čemer so ključnega pomena podpora učiteljem, dodatne raziskave in razvijanje ustvarjalnih pedagoških praks.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.58](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.58)

ISBN

978-961-286-993-9

Ključne besede:

plesna vzgoja,
interdisciplinarno učenje,
ustvarjalna pedagogika,
glasbeni koncepti,
integrirane predstave

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.58](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.58)

ISBN

978-961-286-993-9

Keywords:

dance education,
interdisciplinary learning,
creative pedagogy,
musical concepts,
integrated performances

CONTEMPORARY DANCE IN MUSIC EDUCATION

MAŠA VELER

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
masa.veler@student.um.si

This chapter examines the role of dance in education, its impact on understanding musical concepts, its integration into musical performances, and its contribution to developing interdisciplinary curricula. Dance education enhances engagement, fosters critical and creative thinking, and deepens comprehension of musical content, even though it is often marginalized due to limited resources and institutional support. Research (Fegley, 2010; Sears, 2012; Lau and Grieshaber, 2018) highlights dance as a powerful tool for storytelling and creativity, encouraging holistic learning and interdisciplinary connections. Integrating dance into musical performances enriches interpretation and emotional depth, while interdisciplinary approaches ensure equitable treatment of dance and other fields. Despite challenges, findings demonstrate that dance significantly enhances educational environments, underscoring the need for teacher support, further research, and the development of innovative teaching practices.

University of Maribor Press

1 Uvod

Sodobni pedagoški pristopi vse bolj poudarjajo pomen umetniških oblik izobraževanja za celostni razvoj učencev. Ples in glasba, kot ključna elementa umetniškega izraza ponujata nešteto možnosti za podporo učenju in razvoju ustvarjalnosti, kritičnega mišljenja in čustvene pismenosti. Kljub temu je ples pogosto izključen v šolskih kurikulumih in obravnavan kot drugotnega pomena v primerjavi z "akadetskimi" predmeti.

Cilj tega besedila je raziskati različne pristope k integraciji plesa v glasbene predstave in kurikulum, s poudarkom na njihovem vplivu na razumevanje glasbenih konceptov, razvoju interdisciplinarnih učnih načrtov in uporabi sodobnega plesa v izobraževalnem kontekstu. Številni raziskovalci, kot so Fegley (2010), Sears (2012) ter Lau in Grieshaber (2018), so prepoznali pomembno vlogo plesa pri izboljšanju učnih procesov, vendar je to področje še vedno premalo raziskano.

2 Sodobni ples pri pouku glasbene umetnosti

2.1 Vpliv plesa na razumevanje glasbenih konceptov

Fegley (2010) izpostavlja, da je plesna vzgoja pogosto zanemarjena v šolskih kurikulumih, kljub njenemu potencialu za podporo učenju. Razlogi za to vključujejo pomanjkanje virov in raziskav o koristih plesne vzgoje kot tudi zakonodajo, bolj osredotočeno na druga predmetna področja, kot sta recimo matematika in jezik. Poleg tega mnogi učitelji zaradi omejenega časa, virov ali znanja ne vključujejo plesa v svoje predmete, saj niso prepričani, da bi ta oblika umetnosti lahko prispevala k učnemu uspehu.

Fegley (2010) se v svoji raziskavi osredotoča na zgodovinski razvoj umetniške – zlasti plesne – vzgoje v javnih šolah ZDA. Umetniška vzgoja je v preteklosti doživela upad, na primer po izstrelitvi sovjetskega satelita Sputnik, ko so se ZDA usmerile v t. i. temeljni kurikulum in umetnost potisnile na obrobje. Čeprav je umetniška vzgoja v zadnjih letih ponovno pridobila veljavo, je plesna vzgoja še vedno podcenjena. Ključni poudarek raziskave je v vlogi plesnih pedagogov, ki morajo dokazati, na kak način plesna vzgoja podpira učenje in s tem zagotoviti prostor za njeno prihodnost v šolskih programih.

Plesna vzgoja spodbuja angažiranost učencev, izboljšuje kritično in ustvarjalno mišljenje, pozitivno vpliva na samopodobo in podpira celostne pristope k poučevanju. Ugotovitve kažejo, da učenci, vključeni v ples, lažje razvijajo višje miselne procese, samozavest in čustveno pismenost. Ples deluje kot most do boljše motivacije in izražanja, kar omogoča razumevanje tudi pri drugih predmetih. V raziskavi so bile analizirane tudi morebitne ovire, kot so strah, pomanjkanje samozavesti in učne težave (Fegley, 2010).

Ples spodbuja angažiranost zaradi svoje svobode izražanja, osredotočenosti, občutka transcendence in osebne povezanosti z umetniškim delom. Poudarja avtonomijo, zahteva pripravo in omogoča samorefleksijo. Vendar pa lahko negativni dejavniki, kot so strah, pomanjkanje samozavesti ali prezahtevno delo, povzročijo odklonilen odnos do plesa (Fegley, 2010).

Uporaba konstruktivističnih metod, kot so raziskovanje, metakognicija, reševanje problemov in skupinsko delo, je ključnega pomena za razvoj kritičnega in ustvarjalnega mišljenja. Učenci, ki sodelujejo v plesni vzgoji, so pogosto bolj veščih teh veščin kot njihovi vrstniki brez tovrstnih izkušenj (Fegley, 2010).

Plesna vzgoja ni le orodje za izražanje, temveč tudi učinkovit način za poglobitev učnih procesov in obogatitev šolskega okolja. Te ugotovitve podpirajo prepričanje, da plesna vzgoja pomembno prispeva k celostnemu razvoju učencev in ponuja nove možnosti za izboljšanje izobraževalnih praks (Fegley, 2010).

2.2 Metode za integracijo plesa v glasbene predstave

Ples ima ključno vlogo pri oblikovanju integriranega glasbenega sloga, saj združuje glasbo, ples in dramski izraz v celostno izkušnjo. Čeprav raziskav na tem področju primanjkuje, obstoječa literatura poudarja, da ples v glasbenem gledališču presega estetsko funkcijo in deluje kot pomembno pripovedno sredstvo (Sears, 2012).

Sears (2012) je v svoji raziskavi na primeru predstave *Twelfth Night* pokazala, kako ples oblikuje zgodbo in likovne odnose. Koreografija celotne predstave je razkrila, da lahko ples s svojo simboliko in gibom poglobi pomen glasbenih točk in razvoja likov. Kljub omejenemu času so izvajalci, večinoma brez plesnega predznanja, z močno zavzetostjo pripomogli k uresničitvi koreografske vizije. Poudarjena je bila potreba po dodatnih vajah in večji povezavi plesa z zgodbo.

Ta primer opozarja na pomen nadaljnjih raziskav in vključevanja bolj izkušenih izvajalcev, ki razumejo glasbene konvencije, kar lahko izboljša učinkovitost integracije plesa v glasbene predstave. Ples kot pripovedno sredstvo ima potencial za poglobitev emocionalne izkušnje in lahko prispeva k razvoju celostnih in bogatih gledaliških predstav (Sears, 2012).

2.3 Razvijanje interdisciplinarnih učnih načrtov z glasbo in plesom

Ples je pogosto obravnavan kot nasprotje bolj "akademske" discipline, kar vodi v izključevanje in odsotnost plesa iz osnovnošolskega izobraževanja. Kadar je ples prisoten, je pogosto uporabljen zgolj za povečanje sodelovanja učencev ali razumevanje drugega predmeta, pri čemer se standardi in metode plesa običajno zanemarijo (Rhodes, 2006).

Alternativen pristop k vključevanju plesa ponuja interdisciplinarno učenje, kjer sta ples in druga disciplina enakovredno obravnavana. S tem se discipline medsebojno dopolnjujejo in izzivajo ter omogočajo vpogled v kompleksne teme, ki jih ni mogoče v celoti razumeti zgolj iz ene perspektive (Rhodes, 2006).

Članek predstavi okvir za interdisciplinarno poučevanje in učenje, ki temelji na povezovanju plesa in antropologije. Raziskuje, kako ples v tem procesu deluje kot most za globlje razumevanje in učenje. Interdisciplinarno izobraževanje tako ponuja edinstvene priložnosti za učenje o plesu in skozi ples (Rhodes, 2006).

2.4 Integracija sodobnega plesa v glasbeni kurikulum

Implementacija integriranega kurikuluma v šolah omogoča bolj uravnotežen, fleksibilen in povezan učni načrt, kar zmanjšuje strogo razmejitev med predmeti, še posebej v vrtcih. Kljub prizadevanjem v hongkonških vrtcih za vključevanje glasbene vsebine v različne učne vsebine pa ti mejniki ostajajo izziv (Lau in Grieshaber, 2018).

Instrumentalna študija primera raziskuje, kako je ena vzgojiteljica poskušala integrirati druge predmete v glasbeni kurikulum z uporabo gibanja in iger ter s spodbujanjem ustvarjalnosti otrok. Preko osmih podrobnih opazovanj glasbenih ur in intervjuja z vzgojiteljico so prikazani njeni poskusi integracije. Ugotovitve kažejo,

da je bil dosežen določen napredek, ključna pa je bila podpora ravnateljice (Lau in Grieshaber, 2018).

Rezultati ponujajo uporabne smernice za vzgojitelje, kako začeti vključevati bolj ustvarjalne in integrirane pristope v glasbeno vzgojo. Takšni pristopi so še posebej relevantni v okoljih, kjer prevladuje transmisijski način poučevanja, učitelji pa želijo spodbujati glasbeno integracijo in ustvarjalnost otrok (Lau in Grieshaber, 2018).

3 Zaključek

Integracija plesa v glasbeni kurikulum in predstave predstavlja obetavno priložnost za obogatitev izobraževalnih praks in spodbujanje celostnega razvoja učencev. Raziskave kažejo, da ples izboljšuje razumevanje glasbenih konceptov, krepi kritično mišljenje in spodbuja kreativnost, hkrati pa ponuja možnosti za globlje povezovanje umetnosti z drugimi disciplinami.

Poleg pedagoških prednosti ples odpira prostor za ustvarjalno izražanje in razvijanje čustvene pismenosti učencev. Kljub temu je njegova prisotnost v šolskem okolju omejena zaradi različnih ovir, kot sta pomanjkanje virov in strokovne podpore. Da bi lahko v celoti izkoristili potencial plesa v izobraževanju, je ključnega pomena nadaljnje raziskovanje, razvoj interdisciplinarnih učnih načrtov in podpora učiteljem pri izvajanju ustvarjalnih pedagoških pristopov. Ples kot integralni del izobraževanja ima moč spremeniti in obogatiti šolsko okolje ter prispevati k bolj povezovalnim in celostnim učnim izkušnjam.

Literatura

- Fegley, L. E. (2010). *The impact of dance on student learning: Within the classroom and across the curriculum* [Magistrsko delo, Faculty of The Evergreen State College]. https://archives.evergreen.edu/mastertheses/Accession89-10MIT/Fegley_LMIT2010.pdf
- Lau, W. C. M. in Grieshaber, S. (2018). School-based integrated curriculum: An integrated music approach in one Hong Kong kindergarten. *British Journal of Music Education*, 35(2), 133–152. doi: 10.1017/S0265051717000250
- Rhodes, A. M. (2006). Dance in Interdisciplinary Teaching and Learning. *Journal of Dance Education*, 6(2), 48–56. <https://doi.org/10.1080/15290824.2006.10387312>
- Sears, E. (2012). *Dance Speaks Where Words fail: the Evolution of Dance as a Storytelling Device in the Integrated Musical* (Doctoral dissertation, Murdoch University).